

Силабус
навчальної дисципліни
КОНТРОЛІНГ
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Викладач	Доцент КОСТЕНКО Ганна Петрівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/kostenko-ganna-petrivna/
Контактний тел.	+38 (050) 998-77-11
Е-mail викладача:	ann_kostenko@yahoo.com
Графік консультацій	Консультація відбуваються за допомогою дистанційних технологій у вільний від занять час

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
5/150	26 / 4	24 / 6	100 / 140	Залік

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: контролінг, моделі, стратегічний контролінг, оперативний контролінг, центри відповідальності, аналіз, бюджетування, діагностика, служба контролінгу, управлінські рішення.

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних і практичних знань з концептуальних основ управління на основі координації основних функцій менеджменту та спрямування діяльності підрозділів підприємства на одержання прибутку і досягнення стратегічних цілей.

Предметом курсу є теоретико-методичний інструментарій контролінгу в загальній системі управління підприємством й прийняття управлінських рішень на підприємстві в умовах оперативного дослідження результатів його господарської (у т.ч. фінансової) діяльності та прогнозування можливих подій і наслідків впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища.

Зміст курсу: Контролінг як функціонально відокремлений напрям економічної діяльності на підприємстві. Роль контролінгу в системі управління підприємством. Види контролінгу та їх характеристика. Центри відповідальності як об'єкти контролінгу. Оперативний аналіз і методи оперативного контролінгу. Стратегічний аналіз і методи стратегічного контролінгу. Бюджетування як інструмент контролінгу. Оперативний аналіз відхилень в бюджетуванні. Методи оперативної діагностики підприємства в системі контролінгу. Методи стратегічної діагностики підприємства в системі контролінгу. Контролінг інвестиційних проєктів. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві. Контролінг у системі прийняття управлінських рішень.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, бесіда); наочні (демонстрування); практичні (практичні роботи, вправи); методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, тестовий).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): викладачі та всі здобувачі освіти, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись положень університету (<https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/>) та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Навчальний курс враховує лекції, практичні заняття, самостійну й індивідуальну роботу. Відвідування занять з курсу є особистим вибором здобувача освіти. Здобувачі освіти повинні виконати усі завдання, що передбачені програмою курсу, у встановлений термін. У разі відсутності здобувача освіти з поважної причини (наприклад, лікарняний), презентація виконаних завдань може здійснюватися під час самостійної підготовки та консультацій викладача, а також здобувач має право на перескладання поточних оцінок. Перескладання відбувається у формі усної співбесіди. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. При отриманні здобувачем освіти незадовільної підсумкової оцінки, він має право на перескладання у встановлені терміни.

Під час роботи над завданнями курсу не припустимо порушення академічної доброчесності. Відповідно до положень академічної доброчесності БДПУ за її порушення здобувач освіти може бути притягнутий до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота та ін.); повторне вивчення курсу (проходження компонента ОПП); відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення пільг з оплати навчання, наданих БДПУ.

В рамках політики використання штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі БДПУ здобувачам дозволяється використовувати інструменти ШІ, проте виключно для пошуку попереднього структурування інформації з законодавчих і нормативно-правових актів, навчально-методичної літератури, монографічних і періодичних видань у галузі економіки та фінансів. Усі отримані за допомогою ШІ матеріали підлягають обов'язковій критичній перевірці на достовірність і відповідність чинному законодавству. Використання ШІ має бути прозорим: у письмових роботах необхідно зазначати його внесок відповідно до стандарту GAIDeT із вказанням інструменту та делегованих завдань, при цьому повна відповідальність за зміст роботи та дотримання принципів академічної доброчесності покладається виключно на здобувача освіти.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (ПК, мультимедійний проектор, PowerPoint, Word, Excel, Moodle, Zoom, репозитарій), наочність (презентації у форматі PowerPoint); користування фондами інституційного репозитарію та електронної бібліотеки БДПУ.

Система оцінювання та вимоги: формою підсумкового контролю успішності навчання є залік. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська 100-бальна шкала. Результати оцінювання навчальної дисципліни переводяться у національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Підсумкова рейтингова оцінка з курсу не може перевищувати 100 балів та розподіляється наступним чином: заходи поточного контролю – не перевищують 100 балів.

Системою нарахування балів передбачена максимальна кількість балів: до 5 балів – за усні відповіді, розв'язання задач та виступ з доповіддю під час практичних занять. За виконання завдань за результатами самостійної роботи здобувачі отримують до 1 балу за пророблення теоретичних питань й до 1 балу за вирішення задач, які виносяться на самостійну роботу, в залежності від рівня складності та обсягу. За виконання індивідуальних завдань, у т.ч. за написання рефератів, здобувачі отримують до 2 балів. Оцінювання проводиться за такими критеріями: 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; 2) уміння поєднувати теорію з практикою при розв'язанні практичних завдань; 3) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальний бал ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувачем або його усної відповіді всім трьом зазначеним критеріям.

Оцінювання реалізовано з урахуванням дотримання академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів.

Кожен здобувач освіти має змогу отримати інформацію щодо його успішності в системі дистанційного навчання «Moodle».

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота													Сума
ЗМ1				ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	ЗМ6	ЗМ7	ЗМ8	ЗМ9	ЗМ10	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	
7	7	7	9	9	9	9	9	9	7	7	7	4	

T1, T2 ... T13 – теми змістових модулів.

	Кількість балів					
	Лекція	Практ. робота	Лаб. робота	Сам. робота	Інд. робота	Разом
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Змістовий модуль 1.						
Тема 1.		0-5		0-1	0-1	0-7
Тема 2.		0-5		0-1	0-1	0-7
Тема 3.		0-5		0-1	0-1	0-7
Тема 4.		0-5		0-2	0-2	0-9
Разом за змістовим модулем 1		0-20		0-5	0-5	0-30
Змістовий модуль 2.						
Тема 5.		0-5		0-2	0-2	0-9
Разом за змістовим модулем 2		0-5		0-2	0-2	0-9
Змістовий модуль 3.						
Тема 6.		0-5		0-2	0-2	0-9
Разом за змістовим модулем 3		0-5		0-2	0-2	0-9
Змістовий модуль 4.						
Тема 7.		0-5		0-2	0-2	0-9
Разом за змістовим модулем 4		0-5		0-2	0-2	0-9
Змістовий модуль 5.						
Тема 8.		0-5		0-2	0-2	0-9
Разом за змістовим модулем 5		0-5		0-2	0-2	0-9
Змістовий модуль 6.						
Тема 9.		0-5		0-2	0-2	0-9
Разом за змістовим модулем 6		0-5		0-2	0-2	0-9
Змістовий модуль 7.						
Тема 10.		0-5		0-1	0-1	0-7
Разом за змістовим модулем 7		0-5		0-1	0-1	0-7
Змістовий модуль 8.						
Тема 11.		0-5		0-1	0-1	0-7
Разом за змістовим модулем 8		0-5		0-1	0-1	0-7
Змістовий модуль 9.						
Тема 12.		0-5		0-1	0-1	0-7
Разом за змістовим модулем 9		0-5		0-1	0-1	0-7

Змістовий модуль 10.						
Тема 13.				0-2	0-2	0-4
Разом за змістовим модулем 10		-		0-2	0-2	0-4
Разом за змістовні модулі		0-60		0-20	0-20	0-100
Всього (залік)						0-100

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Димченко О. В., Рудаченко О. О., Прасол В. М., Панова О. Д. Європейські стандарти бізнес-планування : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 143 с.
2. Економіка та бізнес-інновації: підручник / за ред. д. е. н., проф. Л. Г. Мельника, д. е. н., проф. О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2023. 702 с.
3. Єлецьких С. Я., Михайличенко Н. М. Контролінг і бюджетування в системі управління підприємством : навч.-метод. посіб. Краматорськ-Тернопіль : ДДМА, 2024. 131 с.
4. Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О. Й., Чубка О. М. Фінанси підприємств : підручник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2024. 340 с.
5. Кущик А. П. Управління ризиками : навч. посіб. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 119 с.
6. Лобунець Т. В. Контролінг : навч.-метод. посіб. Київ : НУБіП, 2023. 147 с.
7. Маркіна І. А. Таран-Лала О. М. Гунченко М. В. Контролінг для менеджерів. Київ : Центр навчальної літератури 2023. 304 с.
8. Марусяк Н. Л. Фінанси підприємств : навч. посіб.: 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.
9. Птащенко Л. О., Сержанов В. В. Фінансовий контролінг. Навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 344 с.
10. Пушкарь І. В., Проскуріна Н. М. Контролінг : навч. посіб. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 106 с.
11. Фінанси підприємства : підручник / за ред. Т. О. Ставерської, А. В. Непрана. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2024. 906 с.

Додаткові

1. Glazova Y., Kostenko G. Analysis of accounting organization in small businesses in Poland and Ukraine: Legal, technological, and economic aspects. *Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości*. 2025. Vol. 49, № 1. P. 163-180 DOI:<https://doi.org/10.5604/01.3001.0055.0288>. (Scopus).
2. Glazova Y., Kostenko G. Application of time series to forecast financial indicators of JSCUKRPOSHTA. *Opolskie roczniki ekonomiczne*. Opole :Uniwersytet Opolski. 2023. T.20. P. 147-157.
3. Євчук Л. А. Основи бізнесу та бізнес-планування : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2023. 264 с.
4. Карлін М. І., Проць Н. В., Борисюк О. В. Публічні фінанси : навч. посіб.; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.
5. Костенко Г., Глазова Я. Застосування інструментарію прогнозування фінансових показників розвитку діяльності підприємств логістичної сфери. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2023. № 1(69). С. 94-100. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-69-94-100>.
6. Костенко Г. П., Отрох Є. О. Аналіз практики антикризового управління підприємством курортно-рекреаційної індустрії в умовах воєнного часу. *Ефективна економіка*. 2025. № 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.11.123%20>.
7. Міжнародні стандарти фінансової звітності : навч. посіб. / укл. М. М. Танасієва, Т. М. Ковальчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 224 с.

8. Розвиток підприємництва в умовах децентралізації економічних відносин в Україні : монографія / Т. Ф. Сидорченко, Г. П. Костенко, Н. П. Кіркова та ін.; за заг. ред. проф. П. В. Захарченко. Львів : Магнолія, 2024. 476 с. / 81-117.

9. Хлевицька Т. Б. Фінансове планування та бюджетування: навч. посіб. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2021. 130 с.

10. Шульга Н. П. Банківський контролінг: практикум : навч. посіб. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. –272 с.

11. Юрчишена Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Вінниця : Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2023. 252 с.

Інформаційні ресурси

Бібліотека Верховної Ради України	http://www.rada.gov.ua
Науково-технічна бібліотека ім. Г.І.Денисенка НТУ «КПІ»	https://www.library.kpi.ua/
Національна бібліотека України імені В.І Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua
Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого	https://nlu.org.ua/
Одеська національна наукова бібліотека	https://odnb.odessa.ua/
Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Короленка	http://korolenko.kharkov.com
Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в підприємницькій сфері	https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1
Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал	https://dtkr.ua/
Все про бухгалтерський облік. Газета	https://gazeta.vobu.ua/
Податки & облік. Інформаційно-аналітична газета	https://i.factor.ua/ukr/
Аудиторська Палата України	http://www.apu.com.ua
Аудитор України	https://journals.ua/prof/auditor_ukrainski/
Нормативно-правове забезпечення аудиторської діяльності	https://mof.gov.ua/uk/normativno-pravove-zabezpechennja-auditorskoi-dijalnosti
Бізнес Інформ	https://www.business-inform.net/main/
Економіка та держава	https://www.nayka.com.ua/
Економіка. Фінанси. Право	http://www.efp.in.ua/uk/releases
Ефективна економіка	https://www.nayka.com.ua/
Інвестиції: практика та досвід	https://www.nayka.com.ua/
Фінанси України	http://finukr.org.ua/
Фінансовий контроль. Всеукраїнський науково-практичний журнал	https://fincontrolnew.com.ua/